

Feides rolle og betydning for norsk uddannelse

RESUMÉ

30 June 2025

Kontekst

Dette casestudie undersøger Feide, som er Norges nationale Single-Sign-On (SSO) service, der sørger for sikker adgang til digitale ressourcer i uddannelsessektoren. Feide administreres af det norske agentur for fælles tjenester inden for uddannelse og forskning (Sikt) og forbedrer effektiviteten og sikkerheden i forbindelse med brug af digitale tjenester i uddannelsessektoren i Norge betydeligt. Med løbende udviklinger som f.eks. et pilotprojekt om forældreadgang er Feide positioneret til at blive en central hub for styringen af digitale identiteter og for at fremme samarbejdet mellem forskellige interessenter.

Feides baggrund og kontekst

Feide har sin oprindelse i begyndelsen af 2000'erne, hvor det oprindeligt blev brugt til sikkert login i forbindelse med videregående uddannelser. Systemet blev hurtigt uundværligt for det bredere uddannelsesøkosystem. Finansieringsmodellen for Feide indebærer, at værtsorganisationerne betaler på basis af antallet af brugere, mens tjenesteudbydere står for integrationsomkostningerne.

Sikt overvåger Feide, som forbinder over 1,5 millioner brugere med cirka 2000 digitale tjenester og fungerer som en central hub, der muliggør identitetsstyring og sikker adgang på norske skoler og videregående uddannelser. Feides robusthed blev grundigt testet og bevist under COVID-19-pandemien, hvor systemet sørgede for sikker onlineundervisning via sin infrastruktur. Systemet sikrer, at kun nødvendige personoplysninger deles, baseret på streng overholdelse af GDPR.

På trods af Feides styrker er der stadig udfordringer. Nogle tjenesteudbydere kræver manuelle justeringer for at sikre en problemfri integration, dette gælder især ikke-nordiske udbydere. Feide gennemgår en aktiv udvikling for at kunne understøtte risikovurderinger og databehandlingsaftaler. Tjenestens funktion som central hub for datastrømme vokser fortsat, hvilket giver anledning til strategiske udviklinger, der skal forbedre brugersikkerheden og serviceeffektiviteten.

Data i undervisning og læring

Feides kernefunktion er et fokus på datakvalitet, der sikrer, at identitetsstyringen er nøjagtig, og at brugernes data beskyttes. Feide har strenge aftaler om databehandling på plads med værtsorganisationerne, herunder kommuner/amter (skoleejere) og universiteter, for at sikre, at personoplysninger behandles sikkert og ansvarligt.

Der opstår udfordringer i forbindelse med verifikation af dataintegritet på tværs af administrationssystemerne i uddannelsessektoren, hvilket understreger vigtigheden af en tjeneste som Feide. Pilotprojektet for forældre er et vigtigt fremskridt i Feides funktionalitet, der har til formål at give forældre adgang til deres børns skolearbejde. Det er dog stadig kompliceret at

definere værgemål og håndtere forskellige familiestrukturer i digitale systemer, hvilket påvirker forældrenes adgang. Pilotprojektet for forældre understreger vigtigheden af at udvide kategorien af omsorgspersoner og oprette mere nuancerede adgangskategorier. Samarbejdet mellem skoler, tjenesteudbydere og undervisere har til formål at forbedre disse processer, hvilket i sidste ende vil forbedre samarbejdet mellem skole og hjem samt de datadrevne strategier.

Rettigheder, regler og databeskyttelse

Feide er en omfattende ramme til håndtering af rettigheder, regler og databeskyttelse, hvilket er altafgørende for styringen af digitale identiteter. Et væsentligt element er at opretholde en høj datakvalitet for at sikre nøjagtig adgang og sikker informationsdeling. Blandt udfordringerne er ikke kun at definere værgemålsroller, som nævnt ovenfor, men også at verificere datanøjagtighed i de uddannelsesadministrative systemer.

Af hensyn til databeskyttelse er det nødvendigt med klare retningslinjer for, hvem der har adgang til oplysninger, og hvordan. Feide tilskynder til strenge risikovurderinger og databehandlingsaftaler for at imødegå disse udfordringer.

Datastyring

Feide udmærker sig inden for datastyring og understøtter således sikker adgang til digitale læringsressourcer. Værtsorganisationerne indgår databehandlingsaftaler med Sikt og tjenesteudbydere for at sikre overholdelse af reglerne. Feide muliggør risikovurderinger og sårbarhedsanalyser, strømliner organisatoriske processer og understøtter effektiv integration af nye tjenester. Skolerne får omfattende vejledning og teknisk support, der sikrer optimal brug af Feide og løser udfordringer som f.eks. totrinsbekræftelse.

Feides neutralitet og strukturerede tilgang til datahåndtering er med til at gøre tjenesten særdeles effektiv til at skabe sikre uddannelsesmiljøer. Samarbejdet mellem nationale og lokale myndigheder forfiner disse processer, som er afgørende for Feides succes og giver skolerne mulighed for trygt at bruge digitale værktøjer.

Anbefalinger

1. **Integrationen af forældre adgang skal forbedres.** Der er behov for yderligere arbejde med at definere adgangskategorier og strømline samtykkeprocesser for at forbedre samarbejdet mellem forældre og skole.
2. **Datakvaliteten skal prioriteres.** Der skal implementeres kontroller i de administrative systemer for at sikre nøjagtigheden af registrerede brugerdata.

3. **Samarbejdet mellem interessenter skal fremmes.** Partnerskaberne mellem nationale organer, skoleejere (kommuner/amter) og tjenesteudbydere skal styrkes for at videreudvikle Feide.
4. **Protokollerne for databeskyttelse skal opdateres regelmæssigt.** Foranstaltningerne til databeskyttelse skal tilpasses i overensstemmelse med nye, opdaterede regler og brugernes behov, så følsomme data beskyttes effektivt.
5. **Tjenesteudbydernes overholdelse af reglerne skal overvåges og tilskyndes.** Der kan laves certifikater, som anerkender minimumsstandarder for EdTech-leverandører, så man på den måde sikrer overholdelse af retningslinjerne for dataudveksling.
6. **Der skal skabes flere forskningsmuligheder.** Man kan undersøge mulighederne for at samarbejde om at bruge Feides datapotentiale til akademisk forskning.

Sammenfattende viser Feides SSO-tjeneste potentiale for at transformere digital adgangsstyring og databeskyttelse inden for uddannelsessektoren. Ved at håndtere udfordringerne, sikre datakvalitet og fremme samarbejdet mellem interessenterne kan Feide videreudvikles til at understøtte dynamiske og sikre uddannelsesmiljøer. Disse initiativer underbygger Feides position som en mulig model for national SSO-tjeneste i et europæisk uddannelseslandskab.

Medfinansieret af
Den Europæiske Union

Finansieret af Den Europæiske Union. Synspunkter og holdninger, der kommer til udtryk, er udelukkende forfatterens/forfatternes og er ikke nødvendigvis udtryk for Den Europæiske Unions eller Det Europæiske Forvaltningsorgan for Uddannelse og Kulturs (EACEA) officielle holdning. Hverken den Europæiske Union eller EACEA kan holdes ansvarlig herfor.